



FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/758/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

344/2015. (IX. 24.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. november 25-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2015. szeptember 24-én megtartott zárt ülésén – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében - született állásfoglalását

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2014. november 25-án postai úton küldte meg beadványát, amelyben arról számolt be, hogy 2014. november 7-én éjszaka az Ó-i Városi Rendőrkapitányság rendőrei ketten megjelentek ingatlana előtt. Felhívásra a kapuban megjelentek és közölték panaszossal, hogy bűncselekményt követett el (garázdaság). Panaszost felszólították személyazonossága igazolására a rendőrök, majd az elromlott, így be nem zárt kapun az ingatlanra berontottak.

Panaszos hozzáteszi, hogy bántalmazták, hátra bilincseltek, megakadályozták az ingatlana bezárásában és személyi okmányai magához vételében, majd a kocsijukhoz húzták, személyi szabadságában akadályozták. A mellette ülő rendőr emberi méltóságában megalázta, bántalmazta, trágár szavakat használt stb. Panaszos hozzáteszi, hogy megérkezésük után, mint egy kutyát húzták ki a kocsiból (szolgálati) mindenbe beleütötték, majd előállítóban bántalmazták.

¹ Az Rtv. 93/A. §. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

Panaszos hangsúlyozza, hogy az előállítóba belökték és állandó figyelésükkel és hangos trágár beszólásukkal emberi méltóságában megalázták. Az ajtót többször kinyitva fenyegetőztek, hogy „már Te nem is vagy ügyvéd”, összességében első perctől kezdve arrogáns, kommandós, lehengető, megfélemlítő akciókat hajtottak végre. Panaszos szerint testi paramétereik alapján ez nem is volt nehéz a rendőrök számára, de a megnyilvánuló agresszivitás és nem utolsósorban előállítása érhetetlen volt számára.

Panaszos máig sem érti meg indítékaikat. Az intézkedő rendőr számos sérelmet elkövetett (megvalósított) pl. testi sértés, magánlaksértés, hivatali, eljárásban bántalmazás, személyes szabadság megsértése stb.

2) A panaszos beadványához mellékelte az ózdi A. B. P. Kórházban, 2014. november 8-án felvett ambuláns leletet, amely szerint Traumatológiai osztálya adott ki a panaszos vizsgálatáról. A panaszost 2014. november 8-án 3 óra 7 perckor vették fel.

Az anamnézis: a sérült elmondása szerint otthonában rendőrök rátámadtak, letéperték, majd megbilincseltek, autóba ültették, majd elmondása szerint bántalmazták. Mindene fáj. Agitált magatartású.

A vizsgálat megállapította, hogy a sérült pupillái fényre jól reagáltak, tarkó szabad, kóros reflex nincs, neurológiai eltérés nem észlelhető. Részarányos mellkas, rekeszek kitérnek. A mellkas nyomásra fájdalmat jelez, pontosan a helyét meghatározni tudja (mindenhol fáj. A jobb könyöke mozgásra és nyomásra is fájdalmas. Mindkét csuklón hyperaemiás csík látható, mely megfelelhet a felhelyezett bilincsnek. A csuklóját és az ujjait jól mozgatja, alaki deformitás, krepitáció a csuklókon nem észlelhető. A jobb térd felett ujjbegynyi abrasio látható. A bal térd kb. 8 mm, hosszú régi sérülés, karcolás észlelhető, a térdét fájalta. Alaki deformitás nincs. Járóképes, instabilitás nem észlelhető. Hasa a mellkas szintjében puha, betapinthat, defansus, kóros resistentia nincs, nyomásra fájdalmat nem jelez.

3) A panaszos beadványához mellékelte továbbá az egri M. F. Oktatókórház és Rendelőintézet által 2014. november 11-én kiállított zárójelentés másolati példányát, amely szerint 2014. november 8. 21:39-kor vették fel a beteget és 2014. november 11-én 16:00 órakor bocsátották el. A beteg elmondta, hogy rendőrségi intézkedés történt vele szemben és akkor szenvedte el test szerű a többszörös zúzódásokat, mely miatt kórházi megfigyelés alatt volt. A felvételkor készült Rtg., hasi UH és koponya, nyaki gerinc CT vizsgálatok belső szervi sérülést, törést nem igazoltak és nem észleltek erre utaló klinikai tünetet. magas vérnyomása csökkent, laborvizsgálata lényeges, traumával összefüggő eltérést nem igazolt. Rendezett, stabil állapotban, de a beteg által is tolerálható panaszokkal bocsátották el. Javasolt a sérült területek jelzése, borogatása, fájdalomcsillapítók szedése, fizikai kímélet. Rendszeres vérnyomás és vércukor ellenőrzése javasolt a kezelés mellett is emelkedett vérnyomásértékei miatt, melyhez házi orvosát feltétlenül keresse fel. Állapotrosszabbodás esetén (többszöri hányás, tudatzavar, nagyfokú aluszékonyság) területileg illetékes traumatológiai ambulancián jelentkezzen.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás alaposabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőri

szervtől, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Dr. V. L. r. alez., a sérelmezett intézkedést foganatosító Ó-i Rendőrkapitányság vezetője a Testület megkeresésére 2014. december 18-án adott válaszában az alábbiakról számolt be.

2014. november 7-én 23.40 órakor a B.-A.-Z. Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központja EDR rádión keresztül utasította az Ó-i Rendőrkapitányság B-i Rendőrőrs állományába tartozó és működési területén szolgálatot teljesítő (V. L. r. zls. P. G. r. törm.) rendőröket, hogy vonuljanak a panaszos lakcímére, mivel bejelentés érkezett, hogy a panaszos egy nála lévő bottal üti-veri a kerítéseket és ordibál. A rendőrök a megadott helyszínen megjelentek és ott intézkedés alá vonták a panaszoszt.

V. L. r. zls. P. G. r. törm. a fentiekben leírt bejelentésben való ügyeleti küldés alapján megjelentek az intézkedés helyszínén. A helyszínen meghallgatták Z. R. és V. B. helyi lakosokat, akik elmondták, hogy bejelentésüket azért tették, mert a panaszos az utcán ordibál befelé az ott lévő házak irányába, illetve a kerítéseket folyamatosan ütlegeli a nála lévő bottal. A bejelentők közölték, hogy a történeten megbotránkoztak és családtagjaik is megrémültek az erőszakos cselekmény miatt. Mindezek alapján felmerült a gyanú, hogy a panaszos a Btk-ba ütköző garázdaság bűncselekményét követhette el.

Az intézkedő rendőrök megjelentek a panaszos lakásánál, ahol a szolgálati személygépkocsi kürtjével hangjelzést adtak, amire nevezett a házból kijött a kapuig. A járőrök napszaknak megfelelően köszöntek, nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket és beosztásukat közölték, majd intézkedés alá vonták és ismertették annak célját. Személyazonosságának igazolására szólították fel és ezt követően elszámoltatták a bejelentés tárgyát képező cselekménnyel kapcsolatban. A rendőri jelentés tartalma alapján a panasossal szemben az intézkedők empatikusán és kulturáltan viselkedtek.

A panaszos az intézkedés során pökhendi, arrogáns, lekezelő módon viselkedett és többször hivatkozott doktori címére. Megjegyzendő a B-i Rendőrőrs közterületi állománya már több alkalommal intézkedett a panasossal szemben, melyek során szintén a fent leírt módon lépett fel. A panaszos az intézkedéskor passzívan ellenálló magatartást tanúsított, semmilyen iratot nem volt hajlandó aláírni. A rendőr jelentések alapján azonban a fizikai ellenállástól tartózkodott.

A rendőri intézkedés során a panaszos bűncselekmény elkövetésének gyanúja, személyazonosság igazolásának megtagadása és a személyazonosság pontos megállapítása miatt előállították az Ózdi Rendőrkapitányságra. Az intézkedés során felszólították az együttműködő magatartásra és közölték vele, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni. Az intézkedők a panasossal szemben kényszerítő eszközként csak bilincset használtak (2014.11.08. napján 00.10 órától 00.25 óráig) a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv.) 48.§ b, c., pontok alapján, mivel támadásától és szökésétől is tartani lehetett. Testi kényszer és más kényszerítő eszköz nem került alkalmazásra. A panasossal szemben a bilincs kényszerítő eszköz használatát az is alátámasztotta, hogy 2011. április 30. napján a lakásán az oda bejelentés alapján küldött és vele szemben jogszerűen intézkedő rendőrök sérelmére a Btk. 310.§ (1) bekezdés c, pontjába ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntetést követte el.

Az intézkedő járőrök a panaszoszt az általa elkövetett, fentiekben leírt cselekmények miatt az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b, pontja alapján, mivel bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható volt és rendőri felszólításra nem volt hajlandó igazolni személyazonosságát, az Ó.-i Rendőrkapitányságra gyanúsítottként való kihallgatása és egyéb nyomozati cselekmény foganatosítása céljából előállították.

A forrónyomos szolgálatot teljesítő nyomozók feljegyzéséből megállapítható, hogy a panaszos kihallgatása - ittasságából és a hatósággal való együttműködés teljes hiánya miatt - nem volt lehetséges. Az előállítás időtartama 2014. november 7-én 23.50 órától, 2014. november 8-án 02.20 óráig tartott, mely időponttal szabadon lett bocsájtva. A panaszos személyazonosságának megállapítása a kapitányság épületében 2014. november 8-án 00.32 órakor megtörtént.

A panaszos az előállító helyiségben való tartózkodása során, annak falát szándékosan megrongálta, mely miatt az azt észlelő, rendkívüli őri szolgálatot teljesítő rendőr a Szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 177.§. (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő tulajdon elleni szabálysértés elkövetése miatt feljelentést készített, a szabálysértési előkészítő eljárás folyamatban van.

Az előállítást követően a személyes szabadságot korlátozó eszköz alkalmazásáról részletes jelentés készült. A Robotzsaru Neo integrált ügyviteli rendszerben a jelentés mellékletét képező "Nyilatkozat" és "Igazolás" iratok elkészítése megtörtént. A dokumentumok többek között tartalmazzák a jogorvoslatról és panaszjogról való tájékoztatást. Az „Igazolás” megnevezésű irat többek között tartalmazza a Testület pontos elérhetőségét is. Az intézkedők az előállítás okát, annak megkezdését megelőzően, a helyszínen közölték a panaszossal

A keletkezett iratokból megállapítható, hogy nevezett személy az intézkedések során ittas állapotban volt, egyáltalán nem volt együttműködő és semmilyen elé tárt, vele kapcsolatos iratot nem volt hajlandó aláírni. A rendőri jelentések alapján megállapítható továbbá, hogy az előállítás megkezdése-, a bilincselés-, a bekísérés-, és az előállító helyiségben tartózkodása során a panaszos sérülés nem keletkezett, részére sérülést a rendőrök nem okoztak, valamint betegségre sem panaszkodott. A fentebb megjelölt, előállítással kapcsolatos, mellékletet képező iratokon ez irányú sérelmét a panaszos jelezhetné volna, de ilyen nem történt.

A Testület által mellékelte és a panaszos által benyújtott, ó.-i A. B. P. Kórházban 2014. november 8-án 03:07 órakor kiállított ambuláns lelet és az e.-i M. F. Oktatókórház és Rendelőintézet által 2014. november 8-án 21:39 órakor készült zárójelentés nevezett különböző és eltérő sérüléseit tartalmazza, melyekre a rendőri intézkedések tartama alatt nem hivatkozott. Megállapítható, hogy a panaszos előállító helyiségből való szabadon bocsátása (2014. november 8. 02:20 óra) és az első ambuláns lelet kiállításának ideje (2014. november 8. 03:07 óra) között 47 perc, még a szabadon bocsátás és a zárójelentés elkészülte (2014. november 8. 21:39. óra) között 19 óra 19 perc telt el. Az eltelt időben a panaszos tartózkodási helye és a vele történtek nem ismertek.

A panaszossal szemben feljelentés készült: a Btk 339.§. (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő garázdaság vétség elkövetése miatt, az eljárás folyamatban van, a Szabs tv. 207.§. (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő személyazonosság igazolásával kapcsolatos köteleesség megszegése és a 216.§. (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség

szabálysértések elkövetése miatt, a feljelentés hatáskör és illetékesség hiánya miatt áttételre került a BRFK. Rendőrkapitányság Sz. H.-hoz, az eljárás folyamatban van,

2) V. L. r. zls 2014. december 18-án kelt jelentése szerint:

2014. november 7-én 18:00 órai kezdettel járőrszolgálatot látott el P. G. r.zls.-sal a B-i Rendőrőrs illetékességi területén. Szolgálatát teljesítése során 2014. november 7-én 23:40 órakor a TIK utasítására megjelent a panaszos lakcíménél, mivel onnan bejelentés érkezett, hogy a panaszos az utcán bottal üti-veri a kerítéseket és ordibál.

Ezt követően a helyszínen meghallgatásra került Z. R. és V. B. akik egybehangzóan elmondták hogy a bejelentésüket megelőzően a panaszos az utcán ordibált kiabált befelé az ott lévő házak mindegyikébe illetve a házak előtt lévő vaskerítést a nála lévő bottal folyamatosan ütlegelte. Ezen cselekménye során a panaszost többször mind a ketten felszólították, hogy hagyja abba cselekményét, de ennek nem tett eleget és az erőszakos magatartását tovább folytatva ordibált és kiabált illetve ütötte a kerítéseket. A panaszos cselekményétől a fenti két személy megbotránkozott és azok családtagjai megijedtek és megrémültek.

A fentiek alapján mivel a panaszos erőszakos cselekménye olyan kihívóan közösségellenes volt, amely megbotránkozást és riadalmat keltett az ott lakókban ezért ő garázdaság vétségét követte el, így nevezett elszámoltatása és a további intézkedések megtétele végett V. L. r. zls megjelent a panaszos lakása előtt.

A lakás előtt a szolgálati gépjármű által leadott hangjelzésre a lakóházból kijött a kapuig a V. L. r. zls által korábbi rendőri intézkedések miatt névről ismert panaszos. Ezt követően a panaszost intézkedés alá vonták melyet megkezdve mindketten nevezettnek a napszaknak megfelelően köszöntek illetve nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket beosztásukat illetve jelvéyszámunkat közölték, majd ezt követően V. L. r.zls közölte a panaszossal, hogy lakossági bejelentés érkezett miszerint ő az utcán ordibált kiabált és a nála lévő bottal a lakások kerítéseit verte, mely cselekményével garázdaság bűncselekményét követte el. Nevezettet ezt követően elszámoltatta az általa elkövetett cselekményről, melyről a panaszos úgy nyilatkozott, hogy idegesítik az utcában lakó kutyák, nem tud sétálni egyet úgy, hogy azok ne ugassák meg, ezért feljűk legyintett egy sétatobbal, de nem verte a kerítéseket. Ezt követően a panaszos bemutatta az említett sétatobot, melyet a kezében tartott.

A panaszossal szemben történő intézkedés során végig empatikusan viselkedett, kulturált hangnemben beszélt a panaszossal V. L. r. zls., annak ellenére, hogy ő sértő megjegyzéseket tett, illetve lenézően viselkedett. Az intézkedés során a panaszos a törvény nevében szavak előrebocsátásával többször került felszólításra személyazonosságának igazolására melynek egyszer sem tett eleget, semmilyen személyazonosító igazolványt átadni nem volt hajlandó továbbá adatai bemondását is megtagadta.

A panaszos az intézkedés során pökhendi, arrogáns lekezelő módon viselkedett, és többször kijelentette, hogy úgy sem tudnak mit csinálni vele, nem érdekli, ő sérthetetlen. Ezt követően mivel a panaszos személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségét megszegte így szabálysértést követett el és a szabálysértést tovább folytatta ezért a panaszos udvarára a becsukott ám nem zárt kaput kinyitva V. L. r. zls bement, majd felszólításra került a panaszos a lévő sétatob letételére

valamint ismét közölve lett vele, hogy a kiérkezést megelőzően a fent megjelölt kettő tanú elmondása szerint bűncselekményt követett el, így őt bűncselekmény gyanúja valamint személyazonosságának pontos megállapítása végett az Ó-i RK-ra előállításra fog kerülni. Ekkor a panaszos szóban tájékoztatva lett jogairól és kötelezettségeiről.

A panaszos az elmondottakat megértette és tudomásul vette. A kezében lévő sétabotot maga elé a földre lehelyezte majd felszólításra került, hogy lépjen hátra attól és közölve lett vele, hogy tőle az mint bűncselekmény elkövetésének eszköze halaszthatatlan nyomozati cselekményként lefoglalásra kerül, de mivel adatait nem hajlandó közölni így a lefoglalási jegyzőkönyv elkészítése az Ó-i Rk.-n fog megtörténni.

Ezt követően a panaszos felszólításra került az együttműködő magatartásra valamint közölve lett, hogy vele szemben bilincs kerül alkalmazásra. A panaszos mivel V. L. r. zls tudomása szerint korábban erőszakos bűncselekményt illetve hivatalos személy elleni erőszakot követett el és magatartásából támadására is következtetni lehetett így támadásának és szökésének megakadályozása végett vele szemben bilincs került alkalmazásra 2014. november 8. 00:10 perctől 00:25 percig. A bilincselés felszólítást követően álló helyzetben kezeit két oldalról megfogva a háta mögött került végrehajtásra, vele szemben testi kényszer alkalmazására nem került sor. A bilincselést követően rajta ruházat átvizsgálás került végrehajtásra melynek során nála támadásra alkalmas eszköz nem került feltalálásra.

Ezt követően a panaszos sérülés és panasz mentesen Ó-i RK-ra előállításra került ahol előállító helyiségben lett elhelyezve. A panaszos pontos személyazonosságának megállapítása Ó-i RK-n 00:32 órakor KEK KH segítségével megállapításra került.

Az előállító helyiségben történő elhelyezése előtt illetve azt követően nevezetten sérülés nem volt látható a panaszos nem jelezte, hogy esetlegesen keletkezett rajta sérülés, betegsége nem hivatkozott orvosi ellátást nem kért illetve nem közölte, hogy bármiféle problémája lenne.

Az Ó-i Rk.-n a lefoglalási jegyzőkönyv kitöltésre került, de azt a panaszos nem volt hajlandó aláírni, mivel kijelentette, hogy ő nem követett el bűncselekményt. A panaszos az intézkedés során folyamatosan összefüggéstelenül beszélt, és nem volt hajlandó tudomásul venni a rendőri intézkedés okát és azzal kérkedett, hogy ő doktor és tudja a jogait. A panaszos az előállítás során feltehetően az erősen ittas állapota miatt nadrágjába székelt, és a részére közölteket nem vette figyelembe folyamatosan úgy viselkedett mintha ő magasabb rendű lény lenne és a rendőrök nem értik az ő szavát illetve, angolul beszélt. A részére átadott igazolást, letéti jegyzőkönyvet, nyilatkozatot, lefoglalási jegyzőkönyvet nem volt hajlandó aláírni és átvenni.

A panaszossal értelmesen kommunikálni sem volt lehetséges mivel összevissza beszélt, így vele szemben gyanúsított kihallgatást a forrónyomos M. S. r. zls. foganatosítani nem tudta. A panaszos az előállító helyiségben a falon lévő repedésbe dugta az úját és a vakolatot egy kb. 20 cm X 5 cm-es területen leszedte mellyel megrongálta azt, mely miatt külön szabálysértési feljelentés készült.

A panaszos ellen az általa elkövetett szabálysértés illetve bűncselekmény elkövetése miatt a feljelentések megtételre kerültek. A panaszos az intézkedés alapjául szolgáló cselekménye során rongálási kárt nem okozott mivel a kerítésekben állag sérelem nem keletkezett.

3) P. G. r. törm. 2014. december 23-án kelt jelentése szerint:

2014. november 7-én 18:00 órai kezdettel járőrszolgálatot látott el V. L. r.zls.-sal a B-i Rendőrőrs illetékességi területén. Szolgálatát teljesítése során 2014. november 7-én 23:40 órakor a TIK utasítására megjelent a panaszos lakcíménél, mivel onnan bejelentés érkezett, hogy a panaszos az utcán bottal üti-veri a kerítéseket és ordibál.

Ezt követően a helyszínen meghallgatásra került Z. R. és V. B. akik egybehangzóan elmondták hogy a bejelentésüket megelőzően a panaszos az utcán ordibált kiabált befelé az ott lévő házak mindegyikébe illetve a házak előtt lévő vaskerítést a nála lévő bottal folyamatosan ütlégette. Ezen cselekménye során a panaszost többször mind a ketten felszólították, hogy hagyja abba cselekményét, de ennek nem tett eleget és az erőszakos magatartását tovább folytatva ordibált és kiabált illetve ütötte a kerítéseket. A panaszos cselekményétől a fenti két személy megbotráncozott és azok családtagjai megijedtek és megrémültek.

A fentiek alapján mivel a panaszos erőszakos cselekménye olyan kihívóan közösségellenes volt, amely megbotráncozást és riadalmat keltett az ott lakókban ezért ő garázdaság vétségét követte el, így nevezett elszámoltatása és a további intézkedések megtétele végett P. G. r. törm. megjelent a panaszos lakása előtt.

A lakás előtt a szolgálati gépjármű által leadott hangjelzésre a lakóházból kijött a kapuig a P. G. r. törm által korábbi rendőri intézkedések miatt névről ismert panaszos. Ezt követően a panaszost intézkedés alá vonták melyet megkezdve mindketten nevezettnek a napszaknak megfelelően köszöntek illetve nevüket, rendfokozatukat, szolgálati helyüket beosztásukat illetve jelvéyszámunkat közölték, majd ezt követően kollégája V. L. r.zls mint az intézkedés vezetője közölte a panaszossal, hogy lakossági bejelentés érkezett miszerint ő az utcán ordibált kiabált és a nála lévő bottal a lakások kerítéseit verte, mely cselekményével garázdaság bűncselekményét követte el. Nevezettet ezt követően elszámoltatta az általa elkövetett cselekményről, melyről a panaszos úgy nyilatkozott, hogy idegesítik az utcában lakó kutyák, nem tud sétálni egyet úgy, hogy azok ne ugassák meg, ezért feljűk legyintett egy sétabottal de nem verte a kerítéseket. Ezt követően a panaszos bemutatta az említett sétabotot, melyet a kezében tartott.

A panaszossal szemben történő intézkedés során végig empatikusan viselkedett, kulturált hangnemben beszélt a panaszossal P. G. r. törm., annak ellenére, hogy ő sértő megjegyzéseket tett, illetve lenézően viselkedett. Az intézkedés során a panaszos a törvény nevében szavak előrebocsátásával többször került felszólításra személyazonosságának igazolására melynek egyszer sem tett eleget, semmilyen személyazonosító igazolványt átadni nem volt hajlandó továbbá adatai bemondását is megtagadta.

A panaszos az intézkedés során pökhendi, arrogáns lekezelő módon viselkedett, és többször kijelentette, hogy úgy sem tudnak mit csinálni vele, nem érdekli, ő sérthetetlen. Ezt követően mivel a panaszos személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségét megszegte így szabálysértést követett el és a szabálysértést tovább folytatta ezért a panaszos udvarára a becsukott ám nem zárt kaput kinyitva P. G. r. törm. bement, majd felszólításra került a panaszos a lévő sétabot letételére valamint ismét közölve lett vele, hogy a kérését megelőzően a fent megjelölt kettő tanú elmondása szerint bűncselekmény követett el, így őt bűncselekmény gyanúja valamint

személyazonosságának pontos megállapítása végett az Ó-i RK-ra előállításra fog kerülni. Ekkor a panaszos szóban tájékoztatva lett jogairól és kötelezettségeiről.

A panaszos az elmondottakat megértette és tudomásul vette. A kezében lévő sétabotot maga elé a földre helyezte majd felszólításra került, hogy lépjen hátra attól és közölve lett vele, hogy tőle az mint bűncselekmény elkövetésének eszköze halaszthatatlan nyomozati cselekményként lefoglalásra kerül, de mivel adatait nem hajlandó közölni így a lefoglalási jegyzőkönyv elkészítése az Ó-i Rk.-n fog megtörténni.

Ezt követően a panaszos felszólításra került az együttműködő magatartásra valamint közölve lett, hogy vele szemben bilincs kerül alkalmazásra. A panaszos mivel P. G. r. törm. tudomása szerint korábban erőszakos bűncselekményt illetve hivatalos személy elleni erőszakot követett el és magatartásából támadására is következtetni lehetett így támadásának és szökésének megakadályozása végett vele szemben bilincs került alkalmazásra 2014. november 8. 00:10 perctől 00:25 percig. A bilincselés felszólítást követően álló helyzetben kezeit két oldalról megfogva a háta mögött került végrehajtásra, vele szemben testi kényszer alkalmazására nem került sor. A bilincselést követően rajta ruházat átvizsgálás került végrehajtásra melynek során nála támadásra alkalmas eszköz nem került feltalálásra.

Ezt követően a panaszos sérülés és panasz mentesen Ó-i RK-ra előállításra került ahol előállító helyiségben lett elhelyezve. Az előállítás szolgálati gépjárművel szakszerűen az előírtaknak megfelelően került végrehajtásra melynek során a panaszos mellett V. L. r.zls helyezkedett el, a gépjárművet P. G. r. törm. vezette. A szállítás során a panaszossal továbbra is empatikusan és kulturáltan viselkedtek illetve a panaszos a gépjárműből az előállító helyiségbe történő bevezetése is szakszerűen testi kényszer és sérülés okozás nélkül, elvezető fogás alkalmazásával került végrehajtásra. A panaszos pontos személyazonosságának megállapítása Ó-i RK-n 00:32 órakor KEK KH segítségével megállapításra került.

Az előállító helyiségben történő elhelyezése előtt illetve azt követően nevezetesen sérülés nem volt látható a panaszos nem jelezte, hogy esetlegesen keletkezett rajta sérülés, betegsége nem hivatkozott orvosi ellátást nem kért illetve nem közölte, hogy bármiféle problémája lenne.

Az Ó-i Rk.-n a lefoglalási jegyzőkönyv kitöltésre került, de azt a panaszos nem volt hajlandó aláírni, mivel kijelentette hogy ő nem követett el bűncselekményt. A panaszos az intézkedés során folyamatosan összefüggéstelenül beszélt, és nem volt hajlandó tudomásul venni a rendőri intézkedés okát és azzal kérkedett, hogy ő doktor és tudja a jogait. A panaszos az előállítás során feltehetően az erősen ittas állapota miatt nadrágjába székelt, és a részére közölteket nem vette figyelembe folyamatosan úgy viselkedett mintha ő magasabb rendű lény lenne és a rendőrök nem értik az ő szavát illetve, angolul beszélt. A részére átadott igazolást, letéti jegyzőkönyvet, nyilatkozatot, lefoglalási jegyzőkönyvet nem volt hajlandó aláírni és átvenni.

A panaszossal értelmesen kommunikálni sem volt lehetséges mivel összevissza beszélt, így vele szemben gyanúsított kihallgatást a forrónyomos M. S. r. zls. foganatosítani nem tudta. A panaszos az előállító helyiségben a falon lévő repedésbe dugta az úját és a vakolatot egy kb. 20 cm X 5 cm-es területen leszedte mellyel megrongálta azt, mely miatt külön szabálysértési feljelentés készült.

A panaszos ellen az általa elkövetett szabálysértés illetve bűncselekmény elkövetése miatt a feljelentések megtételre kerültek. A panaszos az intézkedés alapjául szolgáló cselekménye során rongálási kárt nem okozott mivel a kerítésekben állag sérelem nem keletkezett.

4) A panaszossal szemben foganatosított előállítás végrehajtásáról, kényszerítőeszköz alkalmazásáról készített jelentés szerint:

23:40 órakor a TIK utasítására megjelentek az intézkedő rendőrök a panaszos lakcíménél, mivel onnan bejelentés érkezett, hogy a panaszos az utcán bottal üti-veri a kerítéseket és ordibál. Ezt követően a helyszínen meghallgatták Z. R. és V. B. helyi lakosokat, akik teljes mértékben alátámasztották a küldésben rögzítetteket. Ezt követően megjelentek a panaszos háza előtt majd hangjelzésére a lakóházból kijött a kapuig a rendőrök által korábbi intézkedés miatt ismert panaszos.

A panaszost elszámoltatták az általuk elkövetett cselekményről, melyről úgy nyilatkozott, hogy idegesítik az utcában lakó kutyák, nem tud ott sétálni egyet úgy, hogy azok ne ugassák meg, ezért feljűk legyintett egy sétabottal, de nem verte a kerítéseket. Ezt követően a panaszos bemutatta az említett sétabotot, melyet a kezében tartott. A panaszost az intézkedés során többször szólították fel személyazonosságának igazolására melynek egyszer sem tett eleget, semmilyen személyazonosító igazolványt átadni nem volt hajlandó továbbá adatai bementését sem közölte. Ezt követően szabálysértés tovább folytatása miatt nevezett udvarára bementem majd felszólították az nála lévő sétabot letételére valamint, hogy bűncselekmény gyanúja valamint személyazonosságának pontos megállapítása végett Ó-i RK-ra elő fogják állítani. A panaszos az általuk elmondottakat megértette és tudomásul vette. A kezében lévő sétabotot maga elé a földre lehelyezte majd felszólítottam, hogy lépjen hátra. Ezt követően a panaszost felszólították az együttműködő magatartásra valamint közölték, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni. Ezt követően a panaszost mivel tudomásuk szerint korábban erőszakos bűncselekményt követett el és magatartásából támadására is következtetni lehetett így támadásának és szökésének megakadályozása végett vele szemben bilincset alkalmaztak, majd rajta ruházat átvizsgálást hajtottak végre melynek során nála támadásra alkalmas eszközt nem találtak. Ezt követően a panaszost sérülés és panaszmentesen Ó-i RK-ra előállították ahol előállító helyiségben helyezték el. A panaszost pontos személyazonosságának megállapítása Ózd RK-n 00:32 órakor KEK KH segítségével megállapításra került.

A panaszossal szemben az 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban Rtv) 29. § (1) bekezdés szerinti igazoltatás; 31. § (1) bekezdés szerinti személyi szabadságában korlátozott személy átvizsgálása; 33. § (2) bekezdés b) pont bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy előállítása került alkalmazásra. Az Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontja alapján került sor magánlakásban történő intézkedésre.

Az intézkedés során az Rtv. 48. §. b) és c) pont szerint támadás és szökés megakadályozása végett került sor bilincs alkalmazására.

5) Az előállítás időtartamáról a F-i Rendőrkapitányság által kiállított igazolás szerint az előállítás az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján 2014. november 7-én 23 óra 50 perctől 2014. november 8-án 2 óra 20 percig tartott. Az előállítás időtartama alatt a panaszosnak sérülése nem keletkezett, panaszja nem keletkezett. A panaszos az aláírást megtagadta.

6) A panaszos az előállítás során tett nyilatkozata szerint jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást megkapta, az intézkedéssel szemben panasszal nem él, az előállításról szóló igazolást átvette, a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta, élelmezést nem kért, betegségben szenved. A rendőri intézkedés során sérülése nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült. A panaszos a nyilatkozat aláírását megtagadta.

7) A kényszerítő eszköz alkalmazásának parancsnoki kivizsgálásáról szóló, 2014. november 8-án kelt jelentés szerint a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű, szükséges és arányos volt.

10) A rendőrség mellékelte az előállítás során a panaszos letéri tárgyairól felvett jegyzéket, valamint a panaszossal szemben megindított büntetőeljárás és szabálysértési eljárás egyes iratait, amelynek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) és a 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt, emberi méltósághoz, IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez, VI. cikkében rögzített magánlakás sértetlenségéhez, a XX. cikkben rögzített testi-lelki egészséghez, valamint a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként az eljáró rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

A Testület rendelkezésére álló rendőri iratok szerint a járőrök szolgálatuk teljesítése során, állampolgári bejelentésre érkeztek a panaszos ingatlanjához, amely szerint a panaszos az utcán bottal üti-veri a kerítéseket és ordibál.

A panaszos beadványában mindössze arról számol be, hogy éjszaka kitérte hozzá a rendőrök, az előzményekről nem számolt be.

Itt szükséges utalni az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére, amely a rendőr intézkedési kötelezettségéről rendelkezik. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat tovább részletezi az intézkedési kötelezettség szabályait. A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati

Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki.

A Testület által feltárt tényállás alapján felmerülhetett a gyanú, hogy a panaszos magatartásával jogellenes cselekményt követett el.

A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdés szabályozza a garázdaság tényállását, amely szerint, „aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.”

A Testület ezen a ponton utal töretlen gyakorlatára, amely szerint a szabálysértési és bűncselekményi tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési vagy nyomozó hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként szabálysértés vagy bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a szabálysértés, illetve bűncselekmény elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A Testület megítélése szerint felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos jogellenes cselekmény(ek)e)t követett el. Ez az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy az intézkedési kötelezettsége kiterjedt-e a rendőrségnek a magánlakásban intézkedés foganatosítására.

Az Rtv. 15. § határozza meg az arányosság követelményét, amely szerint rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sértüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 15. § rendelkezéseinek elvi éllel kell érvényesülnie a rendőri eljárások minden szakaszában, így a Testület vizsgálta, hogy a rendőrség a lehető legkisebb jogkorlátozást alkalmazva tett-e eleget intézkedési kötelezettségének.

Az Rtv. 17. § (1) bekezdése alapján a rendőrség feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sértetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. fenti rendelkezései szerint tehát, az arányosság követelményének megtartásával a rendőrség bizonyos körülmények között korlátozhatja a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő alapvető jogot.

Az Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontja szerint a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be, kivéve a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítására céljából.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint a panaszos a rendőri hangjelzésre kijött házából a kertbe, ahol a rendőrök nyilatkoztatták az általa elkövetett cselekményekről. A panaszos azzal indokolta cselekményét, hogy zavarják őt a kutyák. A rendőrök többször felszólították személyazonosságának igazolására, azonban ennek a panaszos nem tett eleget.

Mivel a rendőrök a magánlakásban történő intézkedés joglapjával az Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontját jelölték meg, ezért a Testület vizsgálta, hogy fennállt-e szabálysértés felszólítás ellenére történő folytatásának gyanúja.

A Szabs. tv. 216. § (1) bekezdés szerint „aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.”

Az Rtv. és a Szabs. tv. fenti rendelkezései értelmében érdekében a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül beléphetett a panaszos ingatlanjának területére, mivel felmerült a gyanúja annak, hogy a Szabs. tv. 216.§-ba ütköző cselekményt felszólítás ellenére is folytatja, ami megalapozta az Rtv. 39. § (1) bekezdés h) pontja alapján a magánlakásban történő intézkedést.

Tekintettel a fentebb kifejtettekre, a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos magánlakás sértetlenségéhez fűződő alapvető joga.

3) A rendőrségi iratok szerint a panaszos igazoltatásának alapjával az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata szolgált.

Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés szerint a rendőr feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek személyazonosságát a közrend, közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A Testület megítélése szerint egy bűncselekmény, szabálysértés, illetve szabályszegés elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend, közbiztonság védelme érdekében fogantatosított igazoltatást megalapozza.

A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő jogalappal hajtották végre, ezért az a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát nem sértette.

4) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés joglapját.

A panaszos beadványában sérelmezte bilincselését. Panaszos előadta, hogy bántalmazták, hátra bilincseltek, megakadályozták az ingatlanba bezárásában és személyi okmányai magához vételében, majd a kocsijukhoz húzták, személyi szabadságában akadályozták.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint miután a panaszos megtagadta személyazonosságának igazolását, az intézkedő rendőrök bementek a panaszos kertébe a nyitott kapun, majd felszólították, hogy a nála lévő sétabotot tegye maga elé, azt lefoglalják halaszthatatlan nyomozati cselekmény keretében. Közölték, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanújával és személyazonosságának megállapításának érdekében elő fogják állítani. A panaszos a tájékoztatást megértett, letette a botot és hátralépett. Ezt követően közölték, hogy vele szemben bilincs kerül alkalmazásra, mivel az intézkedő rendőrök tudomása szerint korábban már követett el erőszakos bűncselekményt és magatartásából támadásra is lehetett következtetni, ezért támadásának valamint szökésének megakadályozása végett bilincset alkalmaztak 2014. november 8-án 00 óra 10 perctől 00 óra 25 percig. A panaszos az intézkedéskor passzívan ellenálló magatartást tanúsított, semmilyen iratot nem volt hajlandó aláírni. A rendőri jelentések alapján azonban a fizikai ellenállástól tartózkodott. V. L. r. zls és P. G. r. törm. a sérelmezett intézkedésről készített jelentésében úgy nyilatkozott, hogy nem került sor testi kényszer alkalmazására. Az előállításról készült jelentésben is csak a bilincset tüntették fel az alkalmazott kényszerítő eszközök között.

Az Rtv. 47. § szerint „a rendőr - intézkedése során - az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.”

A Szolgálati Szabályzat 40. § (1) bekezdés szerint „a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.”

A bilincselés jogalapja a rendőrségi iratok és jelentések alapján egyrészt az Rtv. 48. § b) pontja volt, amely szerint „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy támadásának megakadályozására.”

A panaszossal szemben foganatosított bilincselés jogalapja a rendőrségi iratok és jelentések alapján másrészt az Rtv. 48. § c) pontja volt, amely szerint „a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy szökésének megakadályozására.”

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) a-d) pontjai szerint, bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,

Az Rtv. 16. § (1) bekezdés szerint „a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.”

A Testület a kényszerítő eszköz alkalmazásával kapcsolatban figyelembe vette tehát az Rtv. 15. § szerinti arányosság elvét, amely szerint „több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.”

Az arányosság követelményének a Testület álláspontja szerint elvi éllel kell érvényesülnie a rendőrség minden eljárása során.

Másrészt a Testület figyelembe vette Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdését, amely alapján „az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.”

A rendőr által alkalmazható kényszerítő eszközök közül a testi kényszer a legenyhébb, amelyet a bilincselés követ. A fenti rendelkezések alapján a kényszerítő eszközöket az arányosság és fokozatosság elvének megfelelően kell alkalmazni.

A felek előadása és a fenti jogszabályi rendelkezések alapján a Testület álláspontja szerint nem állt fenn a bilincselés jogalapja. Az intézkedő rendőrök beszámolójuk alapján a panaszos korábbi ügyeiből következettek csupán a panaszos támadási szándékára. Egyebekben nem fejtették ki milyen olyan magatartást tanúsított a panaszos, ami támadási vagy szökési szándéokra lehetett volna következtetni.

Dr. V. L. r. alez., a sérelmezett intézkedést foganatosító Ó-i Rendőrkapitányság vezetője is úgy nyilatkozott a Testület megkeresésére, hogy „a panaszos az intézkedéskor passzívan ellenálló magatartást tanúsított, semmilyen iratot nem volt hajlandó aláírni. A rendőri jelentések alapján azonban a fizikai ellenállástól tartózkodott.” Az intézkedő rendőrök jelentése szerint is, amikor a rendőrök behatoltak a panaszos ingatlanjának kertjébe, közölték intézkedésük tényét célját, hogy előállítják, és tegye le sétabotját a földre. A panaszos ezen közléseket megértette, tudomásul vette, botját a földre tette.

Mindezek alapján, a Testület álláspontja szerint a panaszos alapvetően együttműködő magatartást tanúsított, nem tett támadó vagy szökésre utaló mozdulatot, cselekményt, továbbá a rendőri felszólításra letette sétabotját a földre, tehát a bilincselés Rtv-ben támasztott feltételei nem álltak fenn. Mindezek alapján a rendőrök az Rtv. 15. §-ban szabályozott arányosság követelményét is megszegték az intézkedés során.

A Testület megjegyzi továbbá, V. L. r. zls és P. G. r. törm a sérelmezett intézkedésről készült jelentésben úgy nyilatkozott, hogy a panaszossal szemben nem került sor testi kényszer alkalmazására. Az előállításról készült jelentésben is csak a bilincset tüntették fel az alkalmazott kényszerítő eszközök között. A rendőrök tehát, automatikusan bilincset alkalmaztak, ami ezáltal a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) bekezdésében megjelenő fokozatosság elvét is sértette.

A Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát.

5) A Testület ezt követően a panaszos előállításának jogszerűségét és időtartamát vizsgálta meg.

a) A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján állították elő. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható;

A Testület által rekonstruált tényállás szerint, mint ahogy a Testület jelen állásfoglalás III. rész 1) pontjában kifejtette fennállt a gyanú, hogy a panaszos bűncselekményt követett el, továbbá a rendőrségi iratok szerint többszöri felszólítás ellenére sem volt hajlandó igazolni személyazonosságát.

A Testület a körülmények összességének értékelését követően arra az álláspontra jutott, hogy a fentiek alapján fennállhatott az előállítás feltétele. Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja megfelelő jogalapot biztosított az előállításához.

b) A Testület ezt követően azt értékelte, hogy a panaszos előállításának időtartama a jogszabályi előírásoknak és az arányosság követelményének megfelelt-e.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Testület ehelyütt hivatkozik az arányosság követelményére is, amelyet az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdése úgy határoz meg, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2014. november 7-én 23 óra 50 perctől 2014. november 8-án 2 óra 20 percig tartott.

A Testület által rekonstruált tényállás szerint ezen időtartam alatt sor került a panaszos elszállítására, az Ó-i Rendőrkapitányságra, személyazonosságának megállapítására, illetve nyomozati cselekmények foganatosítása céljából. A panaszos kihallgatása ittassága és a hatósággal való teljes együttműködés hiánya miatt nem volt lehetséges. A panaszos számára megadták a szükséges tájékoztatásokat.

A Testület a fentiek alapján rekonstruálta az előállítás időtartama alatt történt eseményeket, ami alapján úgy foglalt állást, hogy az előállítás időtartama nem volt aránytalanul hosszú, különösen a panaszos együttműködésének hiánya, a vele szemben meginduló büntetőeljárás adminisztrációja, valamint a panaszos által a fogda falán elkövetett rongálás szabálysértéssel kapcsolatos eljárás megindítása miatt.

Mindezek alapján az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.

6) A panaszos bántalmazásával a Testület ezt követően foglalkozott.

A panaszos állítása szerint az intézkedő rendőrök az előállítás alatt bántalmazták, testi kényszert alkalmaztak vele szemben. Ennek alátámasztására mellékelte orvosi dokumentumokat. A panaszost 2014. november 8-án 3 óra 7 perckor vették fel. A lelet szerint a mellkas nyomásra fájdalmat jelez, pontosan a helyét meghatározni tudja (mindenhol fáj. A jobb könyöke mozgásra és nyomásra is fájdalmas. Mindkét csuklón hyperaemiás csík látható, mely megfelelhet a felhelyezett bilincsnak. A csuklóját és az ujjait jól mozgatja, alaki deformitás, krepitáció a csuklókon nem észlelhető. A jobb térd felett ujjbegynyi abrasio látható. A bal térden kb. 8 mm, hosszú régi sérülés, karcolás észlelhető, a térdét fájalta.

A rendőri iratok szerint a panaszos a bilincselés a bekísérés és az előállító helyiségben tartózkodás alatt nem szenvedett sérülést, nem okoztak sérülést számára a rendőrök valamint betegségre sem panaszkodott. Az előállítás során kitöltött nyilatkozatokban ilyen sérelmet nem jelzett a panaszos. A rendőrség álláspontja szerint a panaszos előállításának végétől az ambuláns lelet felvételéig 47 perc telt el és ezen idő alatt a panaszossal történtek nem ismertek a rendőrség előtt.

Töretlen gyakorlatának megfelelően a Testület eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltáráására folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést fogantató rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizerébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a

Testület a panaszos és a rendőrség nyilatkozatára, valamint a rendelkezésére álló orvosi feljegyzésre támaszkodhatott.

Mivel a Testület jelen állásfoglalás III. rész 4) pontjában megállapította, hogy a panaszos bilincselése megfelelő jogalap hiányában történt, ezért a Testület jelen esetben elsősorban azt vizsgálta a bántalmazás körében, hogy ez a jogalap nélküli bilincselés okozhatta-e esetlegesen a panaszos testi épséghez fűződő alapvető jogának sérelmét, ugyanis az előállítás során történeteket illetően a panaszos és a rendőrség előadása olya mértékben ellentétes, hogy ebben a kérdésben a Testület a rendelkezésére álló információk alapján nem tud érdemi vizsgálatot folytatni.

A panaszos bilincselésével kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy a panaszos által csatolt ambuláns lelet szerint „mindkét csuklón hyperaemiás csík látható, mely megfelelhet a felhelyezett bilincsnak”, tehát a bilincs okozhatott testi elváltozást a panaszoson a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint. Mivel maga a bilincselés jogszerűtlen volt a Testület álláspontja szerint, ezért a bilincs által okozott testi elváltozás – legyen az adott esetben bármily csekély is – sérti a panaszos testi integritáshoz fűződő alapvető jogát.

A Testület megjegyzi továbbá, hogy a rendőrség érvelését miszerint a panaszos az előállítás során kitöltött nyilatkozatokban jelezte volna sérülését, valamint 47 perc telt el a panaszos szabadítása és a kórházban való felvétele között, így nem bizonyos, hogy a rendőri intézkedés alatt keletkeztek sérülései, a Testület nem fogadta el.

Egyrészt a Testület a hivatkozott nyilatkozatok kapcsán - miszerint a panaszos az előállítás során kitöltött nyilatkozatokban jelezte volna sérülését, de ezt nem tette - hangsúlyozottan figyelembe vette, hogy azokat a panaszos nem írta alá, tehát olyan tartalmú nyilatkozat megtétele nem igazolható bizonyíthatóan a panaszos részéről, hogy sérülése nem keletkezett. A Testület megjegyzi, hogy adott esetben egy olyan előállítás során tett nyilatkozat, miszerint nem történt sérülés, sem zárna ki annak vizsgálatát és ezáltal megállapíthatóságát, hogy sérült-e a testi integritáshoz való alapvető jog. Ezzel ellenkező gyakorlat kiüresíthetné a panaszos panasztételhez való jogát, ugyanis a „sérülése nem keletkezett” rubrika aláhúzása a panaszjogról – a panasz egy részéről - való lemondásként lenne értékelhető. Analógiaként a Testület megjegyzi, hogy az előállításról szóló igazoláson azt is alá lehet húzni, hogy keletkezett vagy nem keletkezett-e panasz. Amennyiben az intézkedés alá vont személy a „nem keletkezett rubrikát” húzza alá - nem minősül a panaszjogról való lemondásnak - ugyanúgy elindul a panasz eljárás, ha megfelelő határidőn belül benyújtja panaszát a foganatosító rendőrkapitányság vagy a Testület részére.

Másrészt az ambuláns leletet illetően egyfelől a szabadítást követő 47 perces időtartamot, a Testület úgy értékeli, hogy a panaszos lényegében azonnal – késlekedés nélkül - fordult orvoshoz, tehát hátrányára nem értékelhető ez a 47 perces időtartam. A panaszos csuklóján orvos által azonosított fentebb idézett elváltozás, pedig kifejezetten olyan sérülés, mint amit bilincs okozhat ezért a logikai láncolat a jogszerűtlen bilincselés és a panaszos csuklójának elváltozása között egyértelműen fennáll.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos testi épséghez fűződő alapvető joga a megfelelő jogalap nélkül foganatosított bilincselés okán.

7) A panaszos beadványában sérelmezte az eljáró rendőrök hangnemét és bánásmódját.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számon kérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A panaszos beadványában előadta, hogy sérelmezi az eljáró rendőrök hangnemét, előadta, hogy beszállítása során a mellette ülő rendőr emberi méltóságában megalázta, bántalmazta, trágár szavakat használt. Panaszos hangsúlyozza, hogy az előállítóba belökték és állandó figyelésükkel és hangos trágár beszólásukkal emberi méltóságában megalázták. Az ajtót többször kinyitva fenyegetőztek, hogy „már Te nem is vagy ügyvéd”, összességében első perctől kezdve arrogáns, kommandós, lehengerlő, megfélemlítő akciókat hajtottak végre. Panaszos szerint testi paraméterük alapján ez nem is volt nehéz a rendőrök számára, de a megnyilvánuló agresszivitás és nem utolsó sorban előállítása érhetetlen volt számára.

A Testület rendelkezésére álló rendőrségi iratok szerint az intézkedő rendőrök empatikusan és kulturáltan viselkedtek. A panaszos azonban az intézkedés során pökhendi, arrogáns, lekezelő módon viselkedett és többször hivatkozott doktori címére.

A fentiek alapján a panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület megítélése szerint felmerült annak a gyanúja, hogy a panaszos jogellenes cselekmény(ek)e)t követett el. Ez az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos magánlakás sértetlenségéhez fűződő alapvető joga. A Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök az igazoltatást megfelelő jogalappal hajtották végre, ezért az a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát nem sértette. A Testület a körülmények összességének értékelését követően arra az álláspontra jutott, hogy fennállhatott az előállítás feltétele. Az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja megfelelő jogalapot biztosított az előállításához. Az előállítás időtartama miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga. A panaszos és a rendőrség álláspontja között olyan ellentét feszül, amit a Testület a rendelkezésére álló iratokkal nem tud feloldani, ezért Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

Ugyanakkor a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát. A Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy sérült a panaszos testi épséghez fűződő alapvető joga a megfelelő jogalap nélkül foganatosított bilincselés okán.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület az Rtv. 93. §-ának (6) bekezdése szerint a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2015. szeptember 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag